

ANH: ĐĂNG TUYẾN

CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG CẦN ĐẨY MẠNH TÀI CƠ CẤU ĐỂ CÙNG ĐỒNG HÀNH VỚI 1 TRIỆU DOANH NGHIỆP ĐẾN NĂM 2020

TS. TÔN THANH TÂM
THS. PHẠM THỊ HƯƠNG

1. Mục tiêu phát triển 1 triệu doanh nghiệp đến năm 2020:

Tại lễ tuyên thệ nhậm chức và phát biểu trước Quốc hội chiều ngày 26/7/2016, Thủ Tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã xác định rõ mục tiêu xây dựng chính phủ mới trong nhiệm kỳ của mình đó là: *"Chính phủ kiến tạo phát triển, liêm chính, hành động quyết liệt, phục vụ nhân dân"*. Đây là lần đầu tiên cụm từ "Chính phủ kiến tạo" xuất hiện trong một thông điệp mang tính định hướng phát triển kinh tế của Việt Nam (VN) trong nhiệm kỳ tới. Đây cũng chính là cam kết của Chính phủ đối với người dân và cộng đồng doanh nghiệp, là thông điệp góp phần khơi dậy niềm đam mê, khát vọng của hàng trăm, hàng ngàn doanh nghiệp lớn nhỏ có cơ hội bình đẳng, tự tin bước vào con đường

khởi nghiệp và sáng tạo. Mọi rào cản về cơ chế chính sách nếu không còn thích hợp sẽ được Chính phủ xem xét loại bỏ ngay để tạo đường cho doanh nghiệp phát triển.

Hai tuần sau cuộc gặp giữa Thủ tướng Chính phủ với cộng đồng các doanh nghiệp tổ chức vào ngày 29/4/2016 tại Hội trường Thống nhất - TPHCM với chủ đề: "Doanh nghiệp VN - Động lực phát triển kinh tế của đất nước", ngày 16/5/2016, Thủ tướng Chính phủ chính thức ký ban hành Nghị quyết số 35/NQ-CP về hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp đến năm 2020. Theo đánh giá của các chuyên gia, đây là một trong những Nghị quyết có thời gian xây dựng, hoàn thiện và ký ban hành với "tốc độ thần tốc". Điều này cũng cho thấy sự quyết tâm của Chính phủ trong việc "kiến

tạo" phải đi liền với "hành động" với mục tiêu *"đến năm 2020, xây dựng doanh nghiệp Việt Nam có năng lực cạnh tranh, phát triển bền vững, cả nước có ít nhất 1 triệu doanh nghiệp hoạt động, trong đó có các doanh nghiệp có quy mô lớn, nguồn lực mạnh"*. Chính nhờ sự quyết tâm trong "kiến tạo" đi liền với "hành động", Nghị quyết 35 đã đi ngay vào cuộc sống, tạo ra luồng sinh khí mới, củng cố niềm tin, vực dậy tinh thần, phục hồi và phát triển doanh nghiệp, quyết tâm thúc đẩy tiến trình hình thành 1 triệu doanh nghiệp vào năm 2020 sớm trở thành hiện thực. Cụ thể theo số liệu thống kê của Bộ KH&ĐT, chỉ tính riêng trong năm 2016, đã có trên 110.000 doanh nghiệp thành lập mới với số vốn đăng ký đạt 891.000 tỷ đồng, cao nhất từ trước tới nay, tăng

16,2% về số doanh nghiệp và tăng 48,1% về vốn. Đặc biệt có gần 27.000 doanh nghiệp trở lại hoạt động trong năm 2016. Đây chính là kết quả bước đầu từ một chính sách đúng đắn, hợp lòng dân đã góp phần kiến tạo nên sự tăng trưởng về chất và lượng. Kết quả trên cũng một phần nhờ sự tiên phong của hệ thống ngân hàng trong việc thực hiện mạnh mẽ các chính sách tiền tệ - tín dụng linh hoạt, đặc biệt là áp dụng một số giải pháp "mang tính quyết định" như chuyển đổi nợ thành vốn góp của một số NHTM tại một số doanh nghiệp yếu kém, không còn khả năng trả nợ, đã giúp các DN hồi sinh mạnh mẽ, điển hình như: NHTMCP Sài Gòn-Hà Nội chuyển nợ thành vốn góp vào Công ty cổ phần thủy sản Bình An (Bianfishco), hay NHTMCP Công thương VN (VietinBank) tham gia làm cổ đông chiến lược khi cổ phần hóa các cảng thành viên thuộc Tổng công ty Hàng hải VN (Vinalines) với số nợ chuyển thành vốn góp là 5.000 tỷ đồng...; hay NHTMCP Á Châu (ACB) cũng thực hiện chuyển đổi nợ thành vốn góp với 12,6 triệu cổ phần tại Công ty vận tải biển VN... Những hành động trên đã góp phần hồi sinh hàng loạt các doanh nghiệp, giúp các doanh nghiệp tạo thế và lực mới, vững bước tiến lên trên con đường hội nhập.

2. Khó khăn và thách thức trong việc duy trì và phát triển 1 triệu doanh nghiệp đến năm 2020:

Trong tổng số 1 triệu doanh nghiệp dự kiến hình thành vào năm 2020, hiện tại đã có hơn 550.000 doanh nghiệp đang hoạt động. Tuy nhiên, có một thực tế là trong những năm qua, số lượng doanh nghiệp thành lập mới so với số lượng doanh nghiệp ngừng hoạt động, giải thể, phá sản... đều ở mức khá cao. Theo số liệu thống kê, kể từ khi có Luật doanh nghiệp đến nay, cả nước có trên 954.000

Theo số liệu thống kê của Bộ KH&ĐT, chỉ tính riêng trong năm 2016, đã có trên 110.000 doanh nghiệp thành lập mới với số vốn đăng ký đạt 891.000 tỷ đồng, cao nhất từ trước tới nay, tăng 16,2% về số doanh nghiệp và tăng 48,1% về vốn. Đặc biệt có gần 27.000 doanh nghiệp trở lại hoạt động trong năm 2016.

Đồng hành phát triển 1 triệu doanh nghiệp tới năm 2020 sẽ là đích đến của đất nước và cũng là đích đến của ngành ngân hàng

doanh nghiệp đăng ký mới, trong đó danh mục các doanh nghiệp đăng ký qua các cơ quan thuế là 525.000 DN. Như vậy, có khoảng hơn 400.000 DN trong vòng 15 năm (2001-2015) đăng ký nhưng bị giải thể và ngừng hoạt động. Chỉ tính riêng trong vòng 4 năm trở lại đây (2013-2016), mức độ các doanh nghiệp thành lập mới so với với các doanh nghiệp ngừng hoạt động vẫn luôn ở mức cao, cụ thể: năm 2013 có 76.955 doanh nghiệp thành lập mới, trong khi đó 60.737 doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động và giải thể; năm 2014 có 74.842 doanh nghiệp thành lập mới, thì có 67.823 doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động và giải thể; năm 2015 có 94.764 doanh nghiệp thành lập mới, và 80.858 doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động và giải thể; năm 2016 có 110.000 doanh nghiệp thành lập mới và 60.600 doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động và giải thể... Nếu phân tích từ góc độ tín dụng ngân hàng, thông qua xem xét khối lượng nợ xấu đang tồn đọng tại Công ty quản lý tài sản (VAMC) tính đến tháng

12/2016 là 262.054 tỷ đồng, mới thấy hết mức độ khốc liệt trong quá trình tồn tại và phát triển của cộng đồng các doanh nghiệp Việt Nam. Đặc biệt trong số những doanh nghiệp ngừng hoạt động, có hàng chục dự án "thuộc loại thua lỗ nghìn tỷ" hiện đang chờ xử lý như: Nhà máy đạm Hà Bắc, Dự án xơ sợi Đình Vũ (Hải Phòng), Nhà máy bột giấy Phương Nam (Long An), Dự án gang thép Thái nguyên, Dự án Đạm Ninh Bình, Nhà máy Bio Ethanol Dung Quất, Đạm DAP 1 Lào Cai, DAP 2 Hải Phòng, Ethanol Bình Phước, Ethanol Phú Thọ, Nhà máy đóng tàu Dung Quất... Rõ ràng với số nợ xấu 262.054 tỷ đồng đang tồn đọng tại các tổ chức tín dụng được bán cho VAMC, và trong đó có không ít số nợ xấu thuộc về các dự án thua lỗ nghìn tỷ, đang đè nặng lên vai các tổ chức tín dụng. Vậy câu hỏi đặt ra ở đây là làm thế nào để hệ thống ngân hàng có thể xử lý nhanh khối nợ xấu nói trên trong vòng vài năm tới, để qua đó có thêm vốn hỗ trợ cho các doanh nghiệp mới thành lập từ nay đến năm 2020? Đây đang là một thách thức không nhỏ. Từ bức tranh nợ xấu, có thể thấy mục tiêu phát triển 1 triệu doanh nghiệp từ nay đến năm 2020 là không đơn giản, bởi chúng ta vừa phải có trách nhiệm bảo tồn và phát triển hơn 550.000 DN hiện có, vừa phải có trách nhiệm phát triển mới khoảng hơn 450.000 DN trong đó có những DN có quy mô lớn, nguồn lực mạnh. Đây là bài toán tổng

thể thuộc về tất cả các Bộ, Ngành, Ủy ban Nhân dân các Tỉnh, Thành phố... như đã được Chính phủ giao nhiệm vụ cụ thể trong Nghị quyết 35, trong đó vai trò của hệ thống ngân hàng, trực tiếp là các TCTD hết sức nặng nề, vì các TCTD vừa phải tham gia vào quá trình tái cơ cấu hệ thống ngân hàng giai đoạn 2 (2016-2020), vừa phải giúp phát triển cộng đồng các doanh nghiệp lớn mạnh cả về chất và lượng. Đây cũng là thách thức nhưng cũng là cơ hội đặt ra cho các TCTD từ nay đến năm 2020.

3. Các TCTD cần đẩy mạnh tái cơ cấu để cùng đồng hành với các doanh nghiệp:

Để hỗ trợ cho mục tiêu phát triển 1 triệu doanh nghiệp đến năm 2020, một trong những nhiệm vụ quan trọng đầu tiên của hệ thống ngân hàng Việt Nam được Chính phủ ghi rõ trong Nghị quyết 35, đó là: *"điều hành chính sách tiền tệ chủ động linh hoạt, chặt chẽ, duy trì mặt bằng lãi suất thị trường ở mức hợp lý, đồng thời bảo đảm mục tiêu kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, góp phần tạo môi trường kinh doanh thuận lợi cho các doanh nghiệp"* và *"tiếp tục chỉ đạo các tổ chức tín dụng thực hiện một số giải pháp nhằm hỗ trợ doanh nghiệp nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa tiếp cận vốn tín dụng..."*. Như vậy mục tiêu đồng hành cùng với 1 triệu doanh nghiệp (bao gồm các DN hiện có và các DN dự kiến thành lập trong

...Mục tiêu đồng hành cùng với 1 triệu doanh nghiệp (bao gồm các DN hiện có và các DN dự kiến thành lập trong các năm tới) đã được Chính phủ giao phó cho ngành ngân hàng hết sức rõ ràng, đặc biệt trong đó Chính phủ nhấn mạnh đến việc hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ và vừa, một lực lượng có khả năng đóng góp to lớn vào tăng trưởng kinh tế, tạo công ăn việc làm, xóa đói giảm nghèo...

các năm tới) đã được Chính phủ giao phó cho ngành ngân hàng hết sức rõ ràng, đặc biệt trong đó Chính phủ nhấn mạnh đến việc hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ và vừa, một lực lượng có khả năng đóng góp to lớn vào tăng trưởng kinh tế, tạo công ăn việc làm, xóa đói giảm nghèo... Theo mục tiêu đề ra, đến năm 2020, khu vực tư nhân Việt Nam đóng góp khoảng 48% - 49% GDP, khoảng 49% tổng vốn đầu tư toàn xã hội. Năng suất các nhân tố tổng hợp (TFP) đóng góp khoảng 30% - 35% GDP. Năng suất lao động xã hội tăng khoảng 5%/năm. Hàng năm có khoảng 30% - 35% doanh nghiệp VN có hoạt động đổi mới sáng tạo. Vì vậy để hoàn thành mục tiêu này, ngoài vai trò điều hành chỉ đạo của Chính phủ, của các Bộ, Ngành, UBND các Tỉnh, Thành phố... vai trò hỗ trợ của các TCTD đối với các doanh nghiệp nói chung, các DNNVV nói riêng là hết sức quan trọng. Tuy nhiên, giai đoạn phát triển 1 triệu doanh nghiệp đến năm 2020 cũng tương đồng với quá trình tái cơ cấu các tổ chức tín dụng giai đoạn 2, từ năm 2016-2020. Do đó, để các TCTD đủ năng lực trong việc hỗ trợ vốn, tín dụng, cũng như cung cấp đầy đủ các dịch vụ ngân hàng hiện đại... cho các doanh nghiệp thì trước hết bản thân các TCTD cần phải tự đẩy mạnh quá trình tái cơ cấu chính mình, trong đó các TCTD cần tập trung nâng cao năng lực tài chính (tăng vốn điều lệ...), nâng cao năng lực thể chế (hoàn thiện các cơ chế, chính sách,

quy trình, quy định... theo chuẩn quốc tế, đặc biệt là triển khai đầy đủ hiệp ước Basel II và hướng tới Basel III. Trong đó, các TCTD cần phần đầu từ nay đến năm 2020 từng bước vận dụng đầy đủ các quy định trong Thông tư số 41/2016/TT-NHNN ngày 30/12/2016 của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam *"về quy định tỷ lệ an toàn vốn đối với ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài"* vừa mới được Ngân hàng Nhà nước ban hành), đẩy mạnh công tác xử lý nợ xấu, đảm bảo chất lượng tín dụng, từng bước hoàn thiện hệ thống quản trị ngân hàng theo theo lệ quốc tế... Song song với quá trình tái cơ cấu các TCTD, ngoài các hoạt động hỗ trợ vốn, tín dụng, dịch vụ ngân hàng... thông thường, trong những năm tới, các TCTD cần thực hiện một số giải pháp nhằm hỗ trợ doanh nghiệp, như: nâng cao vai trò tư vấn của các TCTD đóng trên địa bàn thực địa phương trong việc xây dựng các chương trình, kế hoạch hỗ trợ, thúc đẩy phát triển các doanh nghiệp (bao gồm các doanh nghiệp hiện có và các doanh nghiệp mới) nhằm cụ thể hóa chủ trương của Thủ tướng Chính phủ theo đúng tinh thần Nghị quyết 35; Đẩy mạnh hỗ trợ cung cấp thông tin cho các doanh nghiệp trong việc tiếp cận nhanh chóng và hiệu quả tới các nguồn vốn của từng TCTD; tăng cường vai trò tư vấn giải pháp tài chính cho các doanh nghiệp liên quan đến quá trình phát hành trái phiếu, cổ phiếu... để tăng vốn điều lệ nhằm từng

ANH ĐỨC TRƯỜNG

Để các TCTD đủ năng lực trong việc hỗ trợ vốn, tín dụng, cũng như cung cấp đầy đủ các dịch vụ ngân hàng hiện đại... v.v cho các doanh nghiệp thì trước hết bản thân các TCTD cần phải tự đẩy mạnh quá trình tái cơ cấu chính mình

bước nâng cao năng lực tài chính và cạnh tranh của từng doanh nghiệp; Tư vấn hỗ trợ cho các doanh nghiệp hiện đang hoạt động nhưng gặp khó khăn hoặc muốn nâng cao năng lực cạnh tranh trong quá trình hợp nhất, sáp nhập, tái cấu trúc... Hỗ trợ, kết nối phát triển hoạt động kinh doanh, xúc tiến đầu tư, cung cấp thông tin cho các DN trong việc xây dựng, hình thành các chuỗi liên kết trong cung cấp, sản xuất, phân phối sản phẩm đảm bảo tính kết nối thông suốt nằm trong chuỗi liên kết. Đặc biệt, các TCTD cần chủ động phối hợp với các hội ngành nghề để xây dựng chương trình thúc đẩy phát triển doanh nghiệp mới theo các ngành nghề nhằm đảm bảo tính khả thi cho quá trình vận hành và phát triển doanh nghiệp... Bên cạnh đó, các TCTD cần tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến thông tin và tư vấn cho khách hàng về các cơ hội, thách thức trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế và thực thi các Hiệp định kinh tế thương mại đã được ký kết giữa Việt Nam với các nước, đặc biệt là các Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới để góp phần nâng cao nhận thức và năng lực hội nhập cho các doanh nghiệp, đồng thời góp phần mở rộng thị trường xuất nhập khẩu và đầu tư...

Rõ ràng, để hướng tới mục tiêu phát triển 1 triệu doanh nghiệp vào năm 2020 theo đúng tinh thần Nghị quyết 35, trong bối cảnh những năm tới, nền kinh tế có thể còn phải đối mặt với nhiều khó khăn và thách thức, việc hỗ trợ các dịch vụ ngân hàng (vốn tín dụng, giải pháp tài chính, dịch vụ...) nhằm giúp cho các doanh nghiệp hiện tại lớn mạnh hơn cả về năng lực tài chính và cạnh tranh, đồng thời tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp mới hình thành, đặc biệt là các doanh nghiệp nhỏ và vừa... sẽ là một bài toán tổng thể, cần phải có các giải pháp tổng thể, trong đó, các TCTD cần đóng vai trò tiên phong. Đồng hành phát triển 1 triệu doanh nghiệp tới năm 2020 sẽ là đích đến của đất nước và cũng là đích đến của ngành ngân hàng■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Nghị quyết số 35/NQ-CP ngày 16/5/2016 về hỗ trợ và phát triển DN đến năm 2020
- Thông tư 41/2016/TT-NHNN ngày 30/12/2016 của NHNN quy định tỷ lệ an toàn vốn đối với ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.
- Thời báo kinh tế Việt Nam số 258, ra ngày thứ năm 27.10.2016
- Thời báo Ngân hàng số 208 ra ngày 29.12.2016
- Báo lao động số 5/2017 (10548) ra ngày 6.1.2017
- Các trang Web: chinhphu.vn; cafef.vn; cafefbiz.vn... và các trang web khác có liên quan;

KINH TẾ - XÃ HỘI VIỆT NAM... (Tiếp theo trang 9)

hàng hóa thiết yếu, đặc biệt trong dịp lễ, Tết.

Tập trung cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh. Các bộ, ngành nghiên cứu xem xét các biện pháp, giải pháp khuyến khích các hộ kinh doanh cá thể trở thành doanh nghiệp. Tiếp tục đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, tạo thuận lợi tối đa, giảm thời gian chi phí, giao dịch cho người dân, doanh nghiệp; phấn đấu đạt mục tiêu môi trường kinh doanh ở mức ASEAN-4.

Tiếp tục đẩy mạnh, khuyến khích khởi nghiệp; thúc đẩy ứng dụng khoa học kỹ thuật; phát triển nông nghiệp công nghệ cao. Quan tâm tăng năng suất lao động trong nông nghiệp, xây dựng các chính sách ưu đãi tín dụng cho nông dân phát triển kinh tế. Thực hiện nghiêm túc việc đóng cửa rừng tự nhiên, xử lý nghiêm các vi phạm.

Tập trung vốn ngân sách và huy động nguồn vốn xã hội cho các dự án phát triển cơ sở hạ tầng trọng điểm, trong đó có Cảng Hàng không quốc tế Long Thành, các dự án đường bộ cao tốc Bắc-Nam và một số đoạn quan trọng trên tuyến đường bộ ven biển; hoàn thiện báo cáo nghiên cứu khả thi tuyến đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam...

Quyết liệt xử lý nợ xấu gắn với cơ cấu lại các tổ chức tín dụng. Giải quyết một cách căn bản các tổ chức tín dụng yếu kém trong năm 2017, coi đây là một trong nhiệm vụ trọng tâm.

Khẩn trương ban hành và thực hiện quyết liệt kế hoạch cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước giai đoạn 2016-2020, trong quá trình thực hiện có sự kiểm soát chặt chẽ, không để phát sinh tham nhũng, tiêu cực.

Đẩy mạnh giao quyền tự chủ, xã hội hóa dịch vụ công, cổ phần hóa các đơn vị có đủ điều kiện,

kiên quyết tinh giản biên chế và giảm chi từ NSNN. Khuyến khích các thành phần kinh tế tham gia phát triển, cung cấp dịch vụ công.

Thực hiện tốt nhiệm vụ trọng tâm năm 2017 là cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng. Trong thực hiện phải có quyết tâm chính trị cao; phải thay đổi phương pháp, cách làm; phải sáng tạo và phải tận dụng được cơ hội.

Quyết liệt thực hiện cơ cấu lại nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới, bắt đầu từ khâu quy hoạch theo định hướng thị trường; dỡ bỏ rào cản, để khuyến khích tích tụ ruộng đất. Xây dựng cơ chế tạo động lực cho các doanh nghiệp nông nghiệp công nghệ cao; phát triển nông nghiệp thích ứng với biến đổi khí hậu; nhân rộng các mô hình sản xuất hiệu quả, liên kết sản xuất theo chuỗi giá trị, bảo đảm an toàn thực phẩm.

Tăng cường các hoạt động liên kết khu vực, phát triển hài hòa các vùng kinh tế trên cả nước. Tập trung chấn chỉnh lại các quy hoạch đô thị. Các địa phương, đặc biệt là TP Hồ Chí Minh và Hà Nội nghiêm túc rà soát lại, chấn chỉnh kịp thời các hoạt động liên quan đến công tác quy hoạch đô thị; không vì lợi ích trước mắt mà quên lợi ích chung của cả cộng đồng.

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc cũng đề nghị lãnh đạo các bộ, ngành, địa phương phát huy hơn nữa vai trò, trách nhiệm, nỗ lực, phấn đấu cao nhất để thực hiện thành công kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội năm 2017, góp phần thực hiện thắng lợi kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội 5 năm 2016-2020 theo Nghị quyết của Đảng, Quốc hội■

HỮU HÙNG